

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Koroški Slovenec, uredništvo, Klagenfurt, Viktringerring 26

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; letoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; letoletno: Din. 100.—

Rojaki, pozor!

Pevska in tamburaška prireditelja v Škofičah, določena za popoldan Male Gospojnice, se vsled nepredvidenih težkoč ne vrši. Novi termin prireditve z istim sporedom javimo v doglednem času. Pevce, tamburaše kakor tudi vse prijatelje našega kulturnega življenja prosimo še nadaljne discipline in naklonjenosti.

Osrednji odbor S. P. Z.

V duhu nove Avstrije.

Kar se danes godi v avstrijskem ljudstvu nemške narodnosti brez kričečih zunanjih oblik in zunanje pompa, je v svojem jedru proces narodnega prerodenja iz ozke stare miselnosti v novo, lepše življenje. V ljudstvo si utira pot miselnost naroda-družine, izčlenjenega v stanove, prenovljenega po duhu krščanske pravice in ljubezni. Ni lahka ta pot, ker se ji vsepovsod zoperstavlja stari, razdirajoči liberalni duh, ki je pred desetletji demontiral narodno družino v razredne politične stranke in v strankah samih izluščeval poedinca in njegovo svobodo dotlej, da jih je zrušil v nedisciplini. Ta duh zanikanja in razdiranja, silovit v velikem svetu človeške družbe, najde le preveč netiva in goriva v nepoučenosti in prirojeni nezaupljivosti množice, ki se često sama ne zaveda, kako s svojim omahovanjem in s svojo brezbriznostjo podpira duha, ki jo je nekoč degradiral v „Stimmvieh“. Avstrijsko vprašanje je vprašanje vzgoje, tako je opetovano naglasil zvezni kancler. S tem je nazorno označil ono posebnost novega avstrijskega državnega življenja, ki dviga našo državo nad drugotne preroditvene poizkuse držav diktatornega značaja. Nihče v državi ni prisiljen, naj menja svojo miselnost. Vsak lahko ohrani svoj nazor o državi, njeni nalogi in obliki. Da si vlada oziroma država pridržuje pri tem pravico odločevanja, ali in v koliki meri se sme zagovornik druge miselnosti za svojo miselnost tudi javno, organizatorno udeleževati, je ob izrodkih preteklega časa umevno. Še bolj umevno je, da si država pridržuje vpliv na vzgojo mladine v svojih šolah.

Kdor vidi narodno manjšino ne kot navaden drobec ali delček naroda, marveč kot narod z vsemi lastnostmi in predvsem s samobitnostjo samostojnega naroda, zamore doumeti vprašanje nove države v življenju manjšinskega naroda. Tudi tod gre in mora iti za to, da se po političnih razrednih strankah razkosani deli manjšine spet učlenijo v telo narodne družine. Kot nobenega naroda tako tudi manjšinskega naroda ne morejo tvoriti samo kmetje, delavci ali duhovniki, marveč le celotna narodna družina, izčlenjena v stanove kmetov, delavcev, duhovnikov. Razkosačnost manjšinske narodne družine je tem večja, ker jo je cepila, redčila poleg razredne tudi nacionalna sebičnost. Dočim je ostal avstrijski narod v dobi politične demokracije vsaj na zunaj še vedno kompakten, celoten, ker je to kompaktnost varoval državni okvir, je razredno in nemiško-nacionalno samoljubje segalo po delih slovenskega ljudstva in ga skušalo udružiti svojemu narodu. Zato, prav zato je avstrijsko vprašanje pri narodni manjšini vzgojno vprašanje v dvakratnem pomenu. Prvič je vzporedno z avstrijskim ljudstvom tudi narodni manjšini poverjena dolžnost samovzgoje iz zastarele, preživele miselnosti do

krščanskega pogleda na narod, narodnost in državo. Drugič pa je naloga države oz. večinskega naroda, da samovzgoji manjšine pridruži svoj vpliv in svoj ugled in s tem odtehta krivico nacionalne sebičnosti, ki skuša razkosati telo narodne manjšine.

Trenutni naš položaj bi kratko označili tako, da iz zavestnega ali nezavestnega nepoznanja bistva manjšinskega vprašanja v novi Avstriji nedostaje manjšini zadostna moralna opora večinskega ljudstva oz. države. Nedvomno je v Avstriji tudi manjšinsko vprašanje vzgoje. Absurdna in neizvedljiva bi bila zahteva, naj bi država prisilila oni po razredni in nacionalni sebičnosti oddeljeni del narodne manjšine, naj se čez noč spet učleni nazaj v svojo narodno družino. Težišče je nedvomno na mladinski vzgoji. Vprašanje pa je, ali ni v škodo tudi novi Avstriji, če dovoljuje pri manjšini, kar je prepovedala pri večinskem narodu. Namreč, da se še naprej

trpi prosto udejstvovanje razdirajoče in uničujoče nacionalne sebičnosti, katere nositeljem je za dosego njihovega cilja drago vsako, prav vsako sredstvo. Manjšina nima kot večinski narod svojega, na zunaj jo družujočega okvira in nima sama nobene možnosti, da ustavi razdiranje in podiranje. Njeno življenje je le preveč neorganizirano, nezajeto. Ali se zamore uveljaviti novo življenje v manjšinski narodni družini, če ga istočasno ali celo predčasno že razdira temna sila, ki danes še močno, zelo močno potvarja pravo in zdravo sožitje večinskega naroda in narodne manjšine? Odlična, zelo odlična osebnost nemške narodnosti je to zanikala. Če gledamo izrodke razdiranja in podiranja temne sile izza najnovejšega časa, se nam zdi, da dozoreva položaj v tem pravcu. Veseli bomo, če smo se v tem pogledu zmotili.

Narodi, kam greste?

Sredi vojne dobe smo. Ena sama razlika je med prej in sedaj, namreč da izbruhnejo vojne sovražnosti že brez formalne napovedi. In morda še ta, da moderna vojna ne pozna več razlike med vojaki in civilnim prebivalstvom.

Šangaj, kitajsko pristanišče, se spreminja v kup razvalin in eno samo veliko pokopališče. Ob bombardiranju južnega kolodvora po japonskih letalih je bilo 700 oseb usmrčenih, 1200 težko poškodovanih, od poslopja so ostale samo še razvaline. Japonski vojaški krogi zahtevajo razkosanje cele Kitajske, „da se tako odvzame Kitajcem veselje za novo vojno“. Mednarodni položaj okoli kitajsko-japonske vojne se je poostiril, ker so Japonci napadli voz angleškega poslanika v Šangaju in poslanika ranili ter ker so ustavili nek angleški parnik. Anglija se sedaj toplo zavzema za to, da se Zveza narodov bavi s kitajsko-japonskim sporom. Čim pa se začnejo v spor na skrajnem vzhodu vmešavati druge države, je svet v novi nevarnosti, neprimerno večji od one okoli Španije, ki bi bila domala izzvala novo svetovno vojno.

V baskiško luko Santander so vkorakale Francove čete z Italijani na čelu. Mussolini in Franco sta izmenjala brzojavni čestitki in se sedaj nadejata naglega zaključka pred Madridom. Novonastala situacija v Španiji je izzvala v Zvezi narodov poostritev, ker je Mussolini odkrito priznal svoje vmešavanje. Zastopnik španske rdeče vlade pri Zvezi narodov se trudi za rešitev v zadnjem trenutku.

Istočasno, ko se snide Svet Zveze narodov v Ženevi, se znajdeti v Berchtesgadnu vodji evropskega fašizma Mussolini in Hitler, da svetu javno izpričata svoje prijateljstvo.

Novo nemško vero bodo proglasili po časniških poročilih na nürnberškem kongresu Hitler, Goebels in Rosenberg. Njena parola bo: en narod, ena vera! Nova vera bo priznavala Kristusa, odklanjala pa židovske temelje novega testameta. Kristus Nemcem ne bo več potomec in predstavnik židovstva, temveč krvni sovražnik židov.

Pretrsljivi opomini kardinala Faulhaber-ja. Monakovski kardinal Faulhaber je imel nedavno znamenito pridigo, v kateri je ostro ožigosal dej-

stvo, da so hitlerjanci zaprli znamenitega jezuita Mayer-ja, ki je slovel kot apostol mož ter je svoječasnno skupno z Hitlerjem nastopal proti komunizmu ter bil deležen Führerjevega izrecnega priznanja. Kardinal je med drugim dejal: „Dvigajo se ognjeni zublji. Kmalu bo treba moških značajev. Ti rastejo samo na križu. Ura odločitve prihaja. Vsak posameznik bo postavljen pred vprašanje: Ali veruješ v Boga, ali si spoznavalec Kristusov in Njegove Cerkve. Če bodo posameznika izmed vas vprašali, ali veruje v Boga ali kaj je sicer. Tedaj mora govoriti in spoznavati brez ovinkov, oklevanja in kompromisov. Tedaj mora vsak katoličan izjaviti: Katoličan sem! Verujem ne le v Boga, ampak tudi v Kristusa in Njegovo Cerkev. Katoličan sem. Da!“

Letošnji nürnberški kongres se vrši 10. septembra in naj pokaže porast in moč hitlerjanske Nemčije. Glavni govor bo imel sam Hitler. Pričakuje se, da bo v ospredju kongresa cerkveno vprašanje in da bo cerkveni vpliv na mladinsko vzgojo v državi še bolj izožen. To bi dal slutiti tudi nedavni sestanek vseh nemških katoliških škofov, odkoder sta kardinal Faulhaber in škof Galen odpotovala k sv. očetu. Kongresa se udeležita prvič tudi francoski in angleški poslanik.

Poljska se spametuje. Poljska se ozira za novimi zavezniki. Njena pogodba z Nemčijo je po triletju ostala samo še kos papirja. V prijateljstvo z Nemci Poljaki sami niso verovali. Še naprej je Poljska po sklenitvi pogodbe z Nemčijo utrjevala svojo nemško mejo in na Poznanjskem kot v koridorju izbrisala vsako sled germanizacije. Enako Nemčija kljub pogodbi ni razveljavila svoje zahteve po koridorju in Gdanku. Gospodarsko ostaja pogodba obema državama brez koristi in si zato že dalje iščeta drugih trgovinskih prijateljev. Po vsem tem je verjetno, da ostane od nekdanje prijateljske pogodbe obeh držav samo še zagotovilo, da se državi ne bosta napadali po časopisih. Vplivnejših in ugodnejših prijateljev pa bo Poljska iskala drugod, da si tako zagotovi sigurnost svojega notranjega razvoja.

Volitve v sovjetski Rusiji. V sovjetski Rusiji so v doglednem času volitve. Po novi ustavi je najvišji organ v državi Vrhovni sovjet, ki ima dva doma: zvezni svet in narodnostni svet. V prvo zbornico volijo poslance direktno (na 300.000 prebivalcev pride en poslanec in eno volilno okrožje),

drugo pa sestavljajo delegati vrhovnega sveta poedinih združenih in samostojnih republik ter delavskih sovjetov samostojnih oblasti. Vsaka zvezna republika ima v narodnostnem svetu 25 poslancev, samostojne republike po 11, avtonomna ozemlja 5. Zvezni svet bo štel 570, narodnostni 238 poslancev, ki so voljeni na 4 leta. Z novo ustavo izgubijo industrijski delavci pretežni del svojega zastopstva, ker je bila doslej njihova politična moč petkratno tolikšna kakor moč kmetov. Novo ustavo imenuje Stalin najbolj demokratično na svetu. A ustava predvideva, da sestavljajo kandidatne liste samo komunistična in od nje odvisne organizacije. — Pričeti volilni boj dokazuje, da hočejo biti volitve neke vrste plebiscit za Stalinovo politiko. Razume se, da bodo sovjeti to glasovanje priredili čim najveličastnejše. In demokracija bo spet enkrat rešena.

Po najnovjših podatkih o Jugoslaviji živi v državi 15.174.000 prebivalcev. V primeri z lani je prebivalstvo narastlo za 224.000. Po tem prirastku prekašajo Jugoslavijo v številu rojstev v Evropi samo še Bolgarija, Grčija in Rumunija. Od svojega postanka do danes je Jugoslavija napredovala za 3.568.000 prebivalcev. Vsakih pet let se število pomnoži za dober milijon.

Politični drobiž. Rusija in Kitajska sta sklenili nenapadalni pakt. — V bojih za Santander, ki je padel minuli četrtek, je bilo usmrčenih 16 italijanskih častnikov in 325 italijanskih vojakov. Italijani so zmago proslavili kot svojo. — Južna Tirolska po poročilih listov umira vsled nazadovanja rojstev in izseljevanja nemških družin. — V Jugoslaviji se po poročilu tukajšnjih listov pripravlja rekonstrukcija vlade. — Amerika se je zavezala, da bo sovjetom dobavljala vojne ladje, seveda za denar. — Med poljskimi kmeti vre, ker vlada noče pristati na njihove zahteve. Zaprtih je nad 1000 kmetov. — Velesile bodo glasom nekih vesti posredovale med Kitajsko in Japonsko, da ukineta vojne sovražnosti. — V New Yorku je umrl bivši finančni minister in milijonar Andrew Mellon. — Kočevske Nemce je obiskala skupina 50 oseb iz rajha. Sprejeli so jih pevci z odvetnikom dr. Arkom na čelu. — Angleži so zasedli 3 tihomorske otoke, da jim bodo služili kot vojna oporišča. — V prednjeazijskem Iraku še vedno vre. Nemčija in Anglija se borita tod za premoč.

Naša zemlja, naši ljudje.

Prosto po predavanju K. S.

„Tam je košček sveta, da mu ne vem imena dovolj lepega. Čudovit svet poln sonca, rož, vonjev in pesmi, ki so kakor cvetje in imajo svoj vonj, kakor zemlja, kakor jutro, kakor spanec in grob. Nikjer ni zame lepše kakor tam. Nikjer ni duši pokoja tako sladkega, kakor tam... Prislus-

kujem pojoči govorici ljudi, ki so tam, poslušam pesem njihovih src. Ta srca! Nikoli se ne starajo. Večni otroci so s pesmijo in sanjo v očeh.“ (Ivan Pregelj.)

Zgodovina dokazuje, da je sleherna doba narodnega razmaha in procvita pomenila tudi poglobitev in poživitev one prirojene narodne svojstvenosti, ki se odraža v starodavnih običajih, narodni pesmi, pregovoru, šegi in navadi. Kjerkoli se je ljudstvo odreklo tej dragoceni posodi svoje značajnosti in korenitosti, vrglo proč starodavne navade, pozabilo melodijo svoje stoletne pesmi, pozabilo krasoto noše svojih deklet, prezrlo modrost narodnih pregovorov, je postalo življenje mrzlo, računarsko, mrtvo.

Kmečka soseska kot bogoslužna občina danes mnogokod umira, stopa v ozadje. Kako je nekoč cvetelo vaško občestvo, dokler je soseska še skupno praznovala velike dogodke življenja, cerkveno leto z njegovo neizčrpno vsebino. Kako lepo je še danes, kjer se obhaja ohcet po stari koroški slovenski navadi, kjer vas skupno praznuje svetce, praznike cerkvenega leta, smrt kot odhod s sveta in krst kot praznik novega, mladega življenja. Naše krstne in poročne navade so stare kot je staro krščanstvo pri nas. Ziljski žegen, raj pod lipo, štehanje v pestrih narodnih nošah še danes povezuje celo sosesko v močno vaško občestvo. Kako silna je še na mnogih krajih povezanost našega ljudstva s Cerkvijo, s katero praznuje v domačem bogoslužju cerkveno leto. Čudovito preprost, a hkrati vsebinsko bogat je advent pri nas. V velikem tednu še danes pri Zili molijo starodavni pasijon, takozvani zlati rožni venec, ki je odraz stoletnega trpljenja. Vsak posamezni dan velikega tedna ima svojo posebno liturgijo, veliki petek pa je našega človeka tako prevzel in pretresel, da je vpricho njega onemela celo ljudska domišljija.

Kaj tiči za vsem tem starodavnim častitljivim narodnim bogastvom? Kmet zre svojemu Stvarniku takorekoč vsak dan v oči. Ustvarjen je za delo, ustvarjen pa tudi za to, da vpliva delu duha. Čim bogatejši so običaji, tem bolj je poduhovljeno dotično delo. Kmet, gospodar, ako ne položiš kos od pradeda sprejetih običajev v brazde, bodo ostale nerodovitne. Nič več ne boš ljubil zemlje in ona ti bo umrla. Zato vidimo starega očeta, da napravi križ nad živino, ko jo napreže, križ, kadar zabrazdi njivo, križ, kadar ves znojen postoji pred nanovo posejanim poljem, križ zaseka v štor, kadar podere drevo, križ, ko se zvečer poslavlja od polja, živine. Križ iz oljkinih vejic ponese na polje, tu na predvečer sv. Treh kraljev, tam na Krstnico,

spet tam na Binkošti. Obenem škropi svojo žitno last z blagoslovljeno vodo, ponekod stopa gospodar še danes vsako nedeljo pred sončnim vzhodom z blagoslovljeno vodo skozi žitna polja. So družine, koder še živi družinska liturgija, prenesena iz cerkve na dom. To je rod, velik po svoji veri in velik po svoji ljubezni do svoje domačije in svoje zemlje.

Pravijo, da se kolo časa začenja vrteti polahno nazaj. Počasi in gotovo se vrši tudi na deželi nekako čiščenje zrnja od plev. Kar je med ljudstvom izkoreninjenega, nedomačega, usiljenega, unešenega — in naj si so to ljudje ali karkoli drugega, izgublja vedno bolj na svoji vrednosti. **Zemlja zavrača vse, kar ne spada k njej.** Ostaja, drži se in bo živelo na njej samo ono ljudstvo, ki ni pretrgalo tisočletne verige, katera ga je vezala z njegovimi predniki in katere en člen je ono samo. To je trpežen, odporen, značajan, veren in naroden rod, čigar sveta naloga postaja, da vrne podeželju spet ono pristnost in nepokvarjenost, ki je nekoč tod živela. Morda bodo šli tudi preko naše zemlje še temni, težki dnevi, ki bodo zadnja preizkušnja trpežnosti in odpornosti, **za njimi pa mora slediti doba, vsa lepa in dobra.** Tedaj bo spet toplo in domače pri nas.

DOMAČE NOVICE

Okoli spomenikov.

Čudno moderno je postalo, da se postavljajo spomeniki v najraznovrstnejše namene. In morda je prav tako, ker je postal sodobni svet nenavadno pozabljiv in se le prerad ne spominja ali noče spominjati niti dogodkov včerajšnjega dne.

Spomenike, namenjene spominu na velika dejanja, je treba pozdravljati. Klicarji so velikega junaštva, žrtve, plemenitosti. To so redke sodobne vrline.

Tudi mi koroški Slovenci bi smeli postaviti spomenik, velik, kamenit, znamenit. Bora peščica osemdesettisočih smo, neznatni v primeri z onimi, ki nam niso prijatelji. Narod-David, ki ima svojino samo v svoji zemlji in v svojem dobrem imenu! Da nas neprijatelji še niso pomandrali, da se nismo uspavani umaknili in prepustili borbo močnejšim in številčnejšim, da nas še vedno užigata v navdušenje dobra katoliška in slovenska beseda — prijatelji, na uho: **mi bi postavili spomenik slovenske hvaležnosti njim, ki nas črtijo, sovražijo in jim je naše slovenstvo v napotje. Narod naš mora trpeti, da vedno spet poganja življenje iz njega, in oni, katerim je v napotje, so nehote sejavci slovenskega življenja.** Zakaj bi jim torej ne postavili spomenika, kamenitega, znamenitega v znak naše slovenske hvaležnosti? r.

PODLISTEK

Juš Kozak:

Beli mecesen.

(14. nadaljevanje.)

„Dobro si povedala, Jeračeva,“ se je smejal Martin.

Ozrla se je vanj. V kalnem pogledu je vzplamtela: „Ti, Martin, mi še voščil nisi. Saj imam rada Lizo, ampak tebe imam še rajša.“

Zasmejali so se, Liza je zardela.

Zagledala se je vanj. „Res ni lepo, Martin od tebe, ki te imamo vse rade, da mi ne voščiš. Eno besedico, Martin, pa bom vedela, da sem človek. Poljubček ti bom dala.“

Sredi občega krohota je dejal Martin: „Čisto sem pozabil nate, Jeračeva, jutri pa ti prinesem najlepših očnic.“

„Martin, Martin!“ Jeračeva je bila ginjena in je jokala.

„Brzčas pojdeš v Kalce ponje, Martin?“ Fantje so se rogali.

„Vraga, prav odtam jih prinesem!“ — „Ho, ho! Pijmo!“ so kričali vsi vprek. Martin pa se je zadovoljno smejal. Lizi je blesk oči razodeval, da se je odločil.

„Martin!“ mu je očitala.

„Tudi tebi jih prinesem, Liza. Zakaj bi jih ona ne imela?“

„Jaz se bojim zate!“ S sovražnim očesom je zrla na Jeračeva, ki je še vedno strmela v Martina. „Jaz ga ne pustim,“ je zakričala.

„He, he, Liza, če se ubije, ga bova imeli vsaka pol.“

Zardela, s svitlimi solzami v očeh, je Liza planila iz izbe in se skrila v stanu.

„Mar res pojdeš?“

„Res,“ je zatrjeval Martin in kazal bele zobe.

Zadaj so govorili: „Mar mu je Jeračeva, v skale ga vleče. — Dolgčas mu je postalo.“

„Martin, nič ne hodi. Ne smeš zaradi Lize,“ je jokaje prosila Jeračeva. „Veš, danes sem prisnojena, enkrat v letu sem prisnojena. Lepo te prosim, zaradi Lize ne hodi!“

„Tiho bodi in pij! Če sem rekel, sem rekel!“

Zapustil je krčmo in potrkal pri Lizi. Čul je ihtenje, toda vrata so bila zapahnjena.

„Zbogom, Liza!“ je pozdravil mrko in izginil.

„Boste videli, da pojde, obsedlo ga je!“ so ugibali v bajti.

Jeračeva pa je pijana naslanjala glavo na mizo. „Danes ne maram nobenega, nobenega.“

Martin je spal do prvega somraka. Nato se je dvignil in zapustil stan.

Nevidno se je noč izgubljala pod smrekami. Tiho je hodil in oprezoval.

„Če bog dá, jih prinesem. Tam še nisem plezal.“ Čez čas je zopet premišljal: „Čudna ženska, ta Jeračeva. Kako se pajdaši! Naj jih ima, nekaj vesolja mora imeti.“

Ko so solnčni žarki žgali skalo, se je Martin vzpenjal po grapi. Stara ženica je nabirala arniko.

„Kam pa, Martin?“

„V Kalce.“

„Po tej plati?“

„Po tej, mati.“

„Uprla je roke v bok in zmajevala z glavo. „Norcem ni pomoči!“

Martin se je široko zasmejal: „Pa je res tako, mati!“

Med zadnjimi smrekami je obstal pred njim širokoprigošar. Nekaj trenutkov sta se napeto gledala. Kakor bi se zbal ognja v Martinovih očeh. Z močnimi zadnjimi nogami se je pognal po pečini navzgor. Kamenje se je rušilo, Martin je čakal. —

„Tudi tod se pasejo, gotovo imajo stezo.“

Hodil je naravnost čez suhi plaz, dokler ni obstal pred navpičeo steno, ki je zastavljala pot.

„To je prižnica, pravijo, da se še gamz ne drzne preko.“ Pogledoval je na desno in levo.

Toda trma je rastla. V ozki razpoki je zastavil nogo, poizkusil in obvisel kakor pribit v steni. Pred njim gola, vroča skala, nad njo pekoče nebo. Prav zgoraj je ugledal čez rob moleče ruševje.

„Ne pojdel!“ Spustil se je nazaj ter se opraskal do krvi.

„Sezuti se je treba.“

(Dalje sledi.)

Velika razstava slovenskega novinarstva je prirejena v okvirju jesenskega velesejma v Ljubljani od 1. do 12. septembra. Nudi pregled zgodovine slovenskega novinarstva ter prikazuje vsa moderna tehnična sredstva v današnji poročevalski službi. Razven tega nudi velesejem tudi obilo drugih razstav. Posetniki imajo zastojniški vizum ter polovično vožnjo na vseh železniških progah Jugoslavije. Kdor zmore, naj se torej požuri v teh dneh v Ljubljano.

Tihotapska smola. Nek celovški uradnik si je pustil pri nekem trbiškem krojaču napraviti novo obleko, katere cena je v Italiji vsled nizkega stanja lire nižja od cen pri nas. V vlaku se še pred Podkloštrom poda v gotov kraj, potegne staro obleko raz sebe in jo vrže skozi okno. Nato odpre zavoj, predan mu od trbiškega krojača, da obleče novo obleko. Prestrašen naenkrat zazna, da mu je krojač iz pozabljivosti zavil samo sukno in telovnik, hlače pa promptno pozabil. Bil je torej brez hlač. V strašnem trenutku se spomni prijatelja v vlaku, ki je imel pri sebi stare hlače, in ga poprosi zanje. Četudi so mu bile le-te preozke in prekratke, jo je vsaj za silo „priribal“ do Podkloštra, kjer so možu obleko temeljito zacarinili, četudi brez hlač.

Kako je z letino? (Ludmannsdorf—Bilčovs.) Ko smo v vigredi poročali, kako dobra in lepa letina se nam obeta, smo se v našem pričakovanju pač varali. Sedaj ko je večina žitnih pridelkov že pospravljena, moramo žal priznati, da je mnogo upov splavalo po vodi. Posebno pa so prizadeti po vaseh Sodraževa. Novo selo, Muškava, Velinja ves in delno tudi Spodnja Vesca, kjer je huda toča ugonobila vse žitne pridelke razen rži, katera je bila že pospravljena v skednjih. Žalosten je bil pogled po polju okoli teh vasi, ko je bilo v par urah uničeno vse trudapolno delo, tako da ne bo žita ne za ljudi ne za živali. Potom občine so se podvzeli razni koraki, da bi oblast vsaj nekoliko pomagala omiliti bedo, ki je res velika.

Ferlach—Borovlje. (Obč. seja 20. avg. 1937.) Poročila župana in odbornikov: Naj bi bili odborniki v bodoče bolj točni, da ni treba na sklepčnost šele čakati. Vodstvo občine se je predvsem potrudilo, da je bilo mogoče zaposliti delavce pri javnih delih. Tlakovanje skozi Borovlje se vrši in bo izpeljano strokovnjaško, tudi mostovi v mestu samem so se razširili, da se tako olajša promet. Žal pa ni bilo mogoče doseči sredstev, da bi se nadaljevala tudi dela na Bajtiški cesti. Znesek 20.000 S, ki je še od plebiscitnega fonda namenjen za naš kraj, je pod zaporo in vključ ponovnim intervencijam se ni doseglo, da bi se dal ta denar na razpolago za javna dela. Železni most, ki je bil prvotno zasnovan preko potoka pod Toninom, se sploh ne bo porabil, ker so strokovnjaki ugotovili, da je preslab in tudi še primanjkuje veliko delov. Čudno je, da se je zvedelo to šele sedaj, ko leži vse železje že skoraj 10 let na Bajtišah. — Ukrenilo se je glede novega vrelca, ki bi imel biti pritegnjen za povečanje vodovoda, vendar še do danes ni dospelo iz Dunaja poročilo o kakovosti vode itd., tako da letos do te izpeljave ne bo več prišlo. — Gradbeni načrt (Verbauungsplan) za Borovlje bo končno izdelan v najkrajšem času in je potem obvezan vsak, ki kupi zemljišče za zgradbo hiše, da se prej točno informira pri občini. — Tudi pri poštne ravnanstvu se je interveniralo, naj bi v bodoče ne premeščevalo toliko osebja pri pošti, ker to ovira vsak redni promet. Kjer in kadar je mogoče, naj vozi pošto autobus, ako dostavi hitreje kot železnica. — V strok. puškarski šoli sta se dala dva lokala, ki se ne rabita, na razpolago milici proti primerni odškodnini. — Odobrenje letnih računov za 1936 se preloži na prihodnjo sejo. — V zaupni seji se obravnava prodaja občinskega posestva na Rutah in pa nakup bivše Ogrisove delavnice. Sklep: Soglasno se sklone, da se zemljišče na Rutah, ki meri preko 33 hektarjev, proda. Ponudbe je staviti do 15. sept. t. l. — Nakup Ogrisove delavnice, kjer se sedaj nahaja milica, se za enkrat ne odobri in se bo o tem obravnavalo poznejši čas. — Prispevki za vodovod se ne bodo več pobirali potom obč. redarja ampak se bodo dostavile vsako četrtletje interesentom položnice za nakazilo. — Pravni odsek ima 30. prošnj za sprejem v obč. pristojnost. Se sprejmejo,

deloma tudi odklonijo. — Priporoča se koncesija Lorenca Kucher za tovorni prevoz. — Istotako priporoča občina tudi koncesijo Antoniji Koch, ki je prevzela gostilno pri Hudriču.

Unterrosental—Iz spodnjega Roža. Čitali smo, kako je razsajala nevihta v nekaterih krajih v zgornjem Rožu in tudi v Podjuni. Borovlje in bližnja okolica so bile do sedaj obvarovane. Četudi je tu le bolj plitva zemlja in se navadno jamra, da je suša, je letos vendarle preveč dežja. Upali smo, da nam bo vreme naklonjeno vsaj v času cvetja ajde, ali kakor kaže, bo tudi sedaj nagažalo. — Letoviščarjev je letos manj ko druga leta, ne vemo ali jim manjka šilingov ali pa jim je premrzlo. — Ker je cena lesa precej pritegnila, je tudi na žagah malo več dela, toda vse kaže, da bo primanjkovalo v naših krajih kmalu lesa. Edino Humberk in Voigt imata še dosti. — V Št. Janžu so začeli delati studence in sedaj tudi v Borovljah. Prišel je od nekod neki Oberndorfer, ki z vejico v roki najde vodo. V krajih se mu res posreči; tako je vzel v delo v Borovljah menda kar naenkrat 8 studencev. Vsak posestnik mu je dal že malo predujma, a voda je pritekla do danes šele enemu samemu. Vmes mu je ustavila delo občina, ker ni imel za to koncesije in vrhutega tudi nobenega delavca zavarovanega. Gotovo se je pojavil ta mož tudi drugod in radovedni smo, kako je uspelo in je li voda pritekla?

Naši „jogri“. (Maria Gail—Maria na Zilji.) Dobro je, če se spet enkrat spomnimo naših jogrov. Prav veliko jih je, zato pa je odbor zakupnikov lova sklenil, da sme vsak lovec ustreliti samo enega srnjaka. Bal se je namreč, da ne bi zmanjkalo ob tolikem številu lovcev srnjakov. Toda mnog lovec še do tega kosa ne more priti, če ravno se posluži vseh lovskih zvižoč. Naši lovci so pač izbirčni, kajti sram jih je ustreliti enoletnika ali „špisarja“, vsak hoče le „seksarja“. Pa jih iščejo in jih ni in ni. Nepričakovano se pojavi pred ziljskim žegnanjem v našem logu star srnjak. Vsi lovci so pokonci, s puškami hitijo na polje v otavo. A srnjak, ki se je nekoliko prej komodno sprehajal na logu, je nenadno izginil. Morda ga je kdo ustrelil, so ugibali lovci in sumili divjega lovca. Na soboto pred žegnom pa jih je srnjak spet potegnil. Morda je menil, da so vsi lovci pri žegnu, pa jo je spet mahnil po polju. A se je zmotil. Opazi ga verna družica dobrega lovca, ki takoj opozori moža na srnjaka. Mož zgrabi puško in ustrelji trikrat za živaljo, ki pa se na čudo za streljanje ne zmeni. Drugi dan se srnjak približa lovski koči, spet se znajde pred njim lovec in strelja. Tokrat srnjak zbeži in lovec robanti doma, da je joj. Tako se torej srnjakom našega revirja prav dobro godi in je bil sklep lovskega odbora račun brez krčmarja. Škoda, da tega ne vedo srnjaki drugih lovišč! Pa kažejo naši lovci „beksarne“ srnjakov tujcem, v resnici pa so od lovcev izhojene steze. Tudi lisic je pri nas dovolj. Vsako drugo noč pridejo kam po pečenko. Jazbec mirno gloda koruzo. Torej pravi paradiz za divjad. Bolj redki so divji petelini, včasih se znajde pred kako hišo divja kura, da jo ubijejo otroci. Pride lovec in se hudo huduje nad otroci, pa vzame kuro in jo nagači v Beljaku za lovsko trofejo. Torej pravi „lovski blagor“.

Zell—Sele. (Smrt v Košuti.) Komaj dober mesec je od tega časa, ko se je v Košuti smrtno ponesrečil dijak Kues, že se je zgodila druga nesreča v Košuti nad Hudo jamo in zahtevala žrtev 17-letnega dijaka Kurta Steiner-ja z Dunaja, sina edince policijskega komisarja. Ponesrečenec je bil na dijaškem potovanju po Avstriji in je hotel ogle dati znamenite gore in je na takšen način došel tudi na Košuto, kjer mu je bila usoda nemila in tirjala njegovo življenje. V višini kakih 1800 m morske višine se nahaja nad Hudo jamo stena, ki jo le s težavo more kdo preplezati. Dočim se je spremljevalcu ponesrečenca to posrečilo, se je njegov drug prevrnil iz stene po skalah navzdol in si razbil lobanjo, da so možgani izstopili in se raztresli po skalah. Rešilna ekspedicija, obstoječa iz dveh oskrbovalcev planinskih koč ter dveh drugih turistov je mogla ponesrečenca šele opolnoči najti in ga po zelo težavni poti spraviti do vojaške kočice in od tam v Sele, kjer je bil začasno položen v staro mrtvašnico in nato v četrtek 19. avg. 1937 z avtom prepeljan na Dunaj.

Keutschach—Hodiše. Dne 20. avg. pozno zvečer začne sirena naznanjati, da nekje gori. Ogenj smo opazili v Plešerki, kjer sta gorela skladišče in kuhinja židovskega tabora ob jezeru. Splošno mnenje je, da je zažgala zlobna roka. Tudi trdijo govorice, da se je čutil vonj po gorilnem špiritu, kar bi pomenilo, da so bili predmeti politični, da bi bolj gotovo goreli. Obe baraki sta pogoreli do tal. — Dne 22. avg. na dan semnja so se popravljala dela na cerkvenem stolpu končala z malo slovesnostjo. Ko so kroglo pod zvezdo odprli, so našli v njej listino iz leta 1822, ki našteva takratne cene kmečkih pridelkov, prepis odloka cesarskega odlikovanja takratnega župnika Petra Kuess-a, nadalje podatke poprave križa iz leta 1895, ena številka „Mir-a“ iz leta 1895, priloženi so bili trije papirnati goldinarji iz leta 1822 in slike takratnega papirnatega denarja za 5, 10, 100, 500 in 1000 goldinarjev. Dodali smo drobiža za 1 g, 2, 5, 10 in 50 grošev ter novce za 1, 2 in 5 šilingov ter listino s sedanji popravili. Zvezdo je blagoslovil preč. g. svetnik Malgaj, domači župnik pa je razložil pomen križa na vrhu stolpa, narkar so kroglo in zvezdo potegnili na njuno mesto. — Ker je bil semenj, dan ni minul brez pretepa.

St. Veit im Jauntale—Št. Vid v Podjuni. (Razno.) Zadnjič smo poročali o vtihotapljenem konju, ki je čakal na prodajo pri Viltičniku. Dan pred prodajo je bil iz hleva ukraden in financarji imajo novo zaposlitev. — Dne 26. avgusta zvečer je pogorelo Volinovčevo gospodarsko poslopje, stanovanjsko, ki se drži gospodarskega, pa je ostalo, ker je bila rikarjevaška požarna bramba hitro na mestu. Goreti je začela stelja in ogenj se je tako hitro širil, da sta zgoreli tudi dve težki svinji. Poleg tega seveda kmetijsko orodje, krma in nezmlačeno žito. Zadnjič je pogorel Volinovec v letu 1935 in je svoja poslopja lepo pozidal. Kakor prvič, tako tudi sedaj vzrok požara ni pojasnjen. Škoda je izdatna in bo krila zavarovalnina kvečjemu polovico stroškov za pozidavo. Lani sta pogorela njegova sosedna Tonic in Ižep in tudi tukaj vzrok požara še ni pojasnjen. Nastajajo sicer lepa nova gospodarska poslopja, vendar se mora brezvestnost požigalcev obsoditi, ker uničuje težko pridobljeno narodno premoženje. — Prihodnje jutro navrh je pogorel Vihrov mlin v Malčapah. Lesena stavba je seve popolnoma uničena. Le sreča, da so v tem času šli mimo delavci reberške papirnice, ki so odsev opazili in zbudili stanovalce. — Dne 28. avgusta smo pokopali tukaj v 82. letu starosti posestnika Zdovčeve kmetije na Proboju, Šimna Pekec. Že par tednov sem je bilo pri njemu opaziti znake duševne zmedenosti. Pred dvema dnevoma si je z nožem zadal dva bodljaja v vrat, si prerezal predvidoma žile in izkrvavel. Domači so ga našli mrtvega na postelji slonečega, soba pa je bila poškrabljena s krvjo. Ni nam znan ne orožniški protokol ne sodnozdravniški, zato o vzroku in načinu smrti nočemo izreči nikake sodbe.

To in ono. Pri Podkloštru so se vršili jesenski manevri 7. divisije. V Beljaku je povodom manevrov utonil v Dravi pijonir Franz Guggenbichler. Trupla še niso našli. — Celovška jesenska razstava je razmerno dobro obiskana. Samo prvi dan jo je posetilo okroglo 4000 oseb. V posebnem paviljonu je videti med drugim tablo o koroškem šolstvu. Na tej je razvidno, da je na Koroškem 76 dvojezičnih šol. Kakšne so te dvojezične šole, ni seveda zapisano. — 62letni Reinwald Janez iz Štebna pri Globasnici je bil vsled umora svaka Tomaža Greiner-ja obsojen na smrt. — Jugoslovanska kraljica Marija se je mudila nekaj dni v Porečah. — V Mariji na Zili so prijeli divjega lovca Jakoba Umfaher-ja. — V ameriškem Chicagu je umrl koroški rojak Ivan Komatz. — V Del-lach-u v dravski dolini je vdova Mittinger z britvijo zaklala dva svoja otroka. — Letalski promet Celovec—Ljubljana—Sušak bo ukinjen šele v oktobru. — 36letni Alojz Novak, rodom iz Štajerske, je bil pred dunajskim sodiščem vsled golju-fije obsojen na 4 mesece zapora. Mož se je svoječasno klatil po Koroški, ustanavljal neko legijo kralja Matjaža, ogoljufal nekega posestnika na Otoku in bil oseba temne politične preteklosti. — V deželi sta bivala ministra Pernter in Taucher.

NAŠA PROSVETA

Naša fronta.

Vse življenje je boj. Poedinec se bori za svoje notranje ravnotežje in svoj gospodarski obstoj, družina se trudi za svojo duševno in gmotno bit, narodi se pehajo za boljši prostor na soncu. Življenje je en sam boj, a tako različni so načini tega boja. Eni si utirajo pot z nasiljem, brutalnostjo, samoljubjem, z vsakim bodisi še tako nepoštenim in neznačajnim sredstvom. Drugi spet poznajo v tem boju pravila, ki jih narekujejo pravica in boljše spoznanje, njihov boj je boj ljubezni, obzirnosti, spoštovanja, nesebičnosti. Prvih cilj je lastna sreča in ugodje in če naj trpijo in umirajo milijoni ob njihovi desni in levi. Cilj drugih je sreča in mir vseh in zato ne morejo nikdar biti srečni sami, marveč šele ob sreči drugih.

Tudi naš narod bije boj za življenje. Njegova fronta je in mora ostati fronta pravice in ljubezni. Preponosen je naš rod, da bi vračeval nizkotnost za nizkotnost, denunciacije za denunciacije, preponosen, da bi lovil in vabil svoje vrstnike s plesi in veselnicami, preponosen je, da bi živel iz mržnje do naroda-soseda in da bi črpal svoje sile iz ozkega samoljubja. **Naša slovenska fronta je fronta čistosti, poštenja, značajnosti, pravičnosti in nesebičnosti. Naša sila je v vzvišeni ideji, nikdar ni naša ideja ideja nasilja!**

Prosvetaši-bojevniki! Glavo pokonci, da vidimo sonce in zvezde, pogled naprej za cilji, na delo, na delo! To je naša jesenska parola! r.

Znamenja nove prosvetne sezone. Iz premnogih naših krajev in društev prihajajo poročila, da fantje-pevci začenejo spet segati po pevskih partiturah in tamburaši za svojimi instrumenti in da se za bodočo sezono obeta podvojena tovrstna vztrajnost in disciplina. To je nadvse razveseljivo znamenje in ga beležimo kot živ dokaz naše nezlomljene in tudi ob neprilikah nezmanjšane kulturne volje. Prosvetno življenje v sestankih, tečajih in prireditvah, polnih zdravih misli, korajžnih nastopov in osvežujoče naše melodije, je vendar najhvaležnejše udejstvovanje naroda, borečega se za svetinje davnih prednikov. Zato, fantje pevci in tamburaši, naše polno priznanje!

19. septembra v Škocijan (St. Kanzian)! Popoldne ob 3. uri priredijo domače in sosednja izob. društva pri Rušu v Samožni vesi zabaven popoldan s petjem, deklamacijami, prizori in kratkimi nagovori. Iz prireditve naj izide čim največ dobre volje za bodoče prosvetno delo. Zato, Škocijanarji in sosedje, prihitite!

GOSPODARSKI VESTNIK

Pravda dveh sosedov.

V „Pionierju“ beremo tole poučno zgodbo: Kmet Nočnik je že dve leti uporabljal pot skozi vrt svojega soseda Močnika. Močnik se temu ni protivil in je bil zadovoljen, da je imel svoj mir. Nekega dne pa proda Močnik vsled hude denarne stiske svoj vrt kmetu Pravdniku. Le-ta se je takoj vznemoljil, ko je videl soseda korakajočega skozi njegov vrt. Nič len se je potrudil k sodniji ter v zemljiški knjigi dognal, da ni zabeležen nikak servitut. Drugi dan je odšel k Nočniku in mu prepovedal pot skozi vrt. Nočnik mu mirno odgovori, da je hodil po tej poti že dve leti in bo mirno hodil še naprej, če je to sosedu prav ali neprav. Pravdnik je nato vrata na vrt kratkomalo zabil.

Nočnik se je na ozkosrčnega soseda jezil, šel k svojemu advokatu in na njegov nasvet vložil tožbo vsled kršitve posesti. Pravdnik se je tožbi smejal v pest, stopil mirno pred sodnika in — pravdo izgubil. Sodnik je razsodil, da se je Nočnik dejansko skozi dve leti posluževal poti skozi

vrt in da ni naloga sodnije, da v vloženi tožbi razsodi, ali je Nočnik upravičen ali neupravičen hodil skozi vrt.

Pravdnik sodbe ni mogel razumeti. V zemljiški knjigi servitut ni zabeležen in Nočnik nima pravice, da bi se posluževal poti. Zakaj bi mu torej ne smel prepovedati in zabraniti? Šel je i on k advokatu in ta ga je poučil: Tožbo je Nočnik upravičeno dobil, vsak Vaš priziv bi bil zaman. Po avstrijskih zakonih nima nihče pravice, da bi sam kršil posest kateregakoli značaja. V tožbi vsled kršitve posesti (Besitzstörungsklage) ima sodnik razsoditi edino to, če se je tožitelj posesti resnično posluževal, v našem slučaju, če je Nočnik pot resnično uporabljal. Ali jo je uporabljal s pravico ali ne, v tem slučaju sodnije ne briga. Torej je vsako samolastno kršenje posesti po naših zakonih kaznivo. „Ja, pa kaj naj storim, da sosedu dokažem njegovo krivico?“ vrže vmes Pravdnik. „Morali bi soseda tožiti, da ni upravičen uporabljati poti skozi vrt. Šele ko imate sodbo v rokah, smete vratca zabit.“

Tako zanimiva pravda dveh sosedov. In uk iz nje? Boljše je, da se sosedje dobro medsebojno razumejo in dobrohotno prenašajo, da varujejo medsebojne pravice in čuvajo medsebojno prijateljstvo. To je plemenitejše in — cenejše.

Gosenice letošnja nadloga. Očividno vročina ne prija znanim škodljivcem na našem rastlinju, sicer ne bi v letošnjem hladnem poletju prikazali tolike požrečnosti in še tolikega števila. Mnog gospodar si že beli glavo, kako bo drugič kos breznožim živalicam. Pozno je že za zatiranje te golazni. Potrebna je vroča voda okoli 55 stopinj Celzija, s katero poškopimo rastline. Jako učinkovita je nadalje raztopina mazavega mila ali voda s primešano kuhinjsko soljo. Važno je uničevanje bub, ki se v septembru pojavijo na zidovju in drevesnih deblih. Še uspešnejše je zatiranje jajčec spomladi. Samica jih zalega na spodnjo stran listov in jih vidimo v zlatorumenih kupčkih. Kmalu se izležejo gosenice, ki jih pa spomladi ni zelo veliko. V juliju je že drugi rod metuljev, ki zaplodi gosenice v veliko večjem številu. Septembra meseca se zabubijo na zidovju, drevesnih deblih in živih mejah itd. in pridejo celo v hiše. Če hočemo preprečiti nadlogo teh gosenic, moramo uničevati jajčeca že spomladi. Dobro pregledamo zelje po spodnji strani listov in poiščemo značilne zlatorumene kupčke, v katerih so združena jajčeca. Lahko jih je zmečkati ali pa jih pomočimo v petrolejsko vodo ali pa opalimo s svečo. Treba si je to zapomniti za prihodnje leto.

Umetni travniki. Slabe travnike po košnji plitvo preorjemo, da se travna ruša obrne na glavo. S tem izorjemo travo in razne plevele, ki jih sonce posuši. Zgornja plast zemlje se zrahlja, pri čemer se spodnja nekoliko dvigne pod vplivom dežja ter jo lahko pozneje globoko preorjemo. Na tako pripravljeno zemljišče napeljemo v jeseni hlevskega gnoja, jo globoko razorjemo ter pustimo odprte brazde čez zimo, da premrznejo. Spomladi rahljamo s kultivatorjem ali prebrnamo z ostro brano ter pripravimo setev ovsu in travne mešanice. V prvem letu pa je, ker se sicer rad razbohota plevel, zasaditi krompir, da zemljo temeljito očisti, in šele drugo leto sejemo oves in trave. Tako dobimo čist umeten travnik, ki bogato plača izdatke za travno seme, gnoj in vse delo, ki smo ga imeli z njim.

O žitnih plevah. Žitne pleve so bogatejše na redilnih snoveh in lažje prebavljive kakor slama. V njih je namreč razun obilo škroba tudi mnogo beljakovin spravljenih, ki so najdragocenejše živalsko hranilo. Najbolj dragocene so ovsene in ječmenove pleve, njim slede pšenične, najslabše so ržene. Povprečno so pleve enako vredne slabšemu senu. Pri pokladanju pa je treba paziti, da v njih ni kaj nerabnega ali celo škodljivega. Zato jih je najbolje pripraviti in zmešati z rezanico ali z drugo krmo.

Gnojišče iz zemlje. Izberemo kos zemlje v bližini hleva ali zunaj na polju. Treba jo je približno en četrt metra globoko zrahljati in nato nanje navoziti cestnega blata. Na blato navozimo hlevskega gnoja. Kup naj doseže višino poldruga metra. Pri vsakem zlaganju je treba gnoj dobro

stlačiti. Ko je kup dosti visok, pokrijemo vrh z zemljo. Poleg prvega kupa napravimo drugega, nato tretjega, dokler ni ves prostor napolnjen. Tak gnoj začne hitro zoreti in je sijajno hranilo rastlinju. Poizkusite, koder nimate sredstev za betonirano jamo!

Vi ki lezete po lestvah in obirate sadje! Ali ste preizkusili trpežnost lestev? Tole vam svetujemo: Položiti lestvo vodoravno na tla in na obeh koncih podložite les, da bo lestva kakih 20 cm od tal. Nato stopite v sredi na lestvo. Če vas drži, je popolnoma zanesljiva v vsakem položaju. — Da se ne boste ob morebitnih padcih izgovarjali, da niste našega nasveta brali!

Celovski trg koncem avgusta. Na živinski trg so prignali 17 krav, 281 prašičev, cene za krave (za klanje) 40—60, plemenske 85—1.10, prašiči 1.20—1.60 S za kg žive teže. — Pšenica (100 kg) 40—41, rž 28—30, ječmen 26—30, oves 25—27, ajda 25—27, koruza 25—26, sladko seno 6—6.50, kisló 4—4.50, slama 3.50—4.50, grah (1 kg) 80 do 1.00, fižol 50—60, krompir 12—16, zelje 20—30, sirovo maslo 2.80—4.40, prekajena slanina 3.20 do 5.20, sirova slanina 2.60—2.80, svinjska mast 2.80 do 3.00, jajca 12—13, kokoši 2.00—3.00, race 3—4, trda drva, kratka 4—5, mehka 3—4 S za k. meter.

ZANIMIVOSTI

Roji metuljev v Nemčiji. Koncem julija so Nemčijo poplavili roji belih metuljev. Nenadno so se znašli na severu, pet kilometrov naokoli jih je bilo vse belo in kjer so posedli, je bilo v par urah vse obrano. Nedavno je došlo slično poročilo iz Meklenburga in Holštanja, da je zelenje napadel ogromen roj kapusovih belinov. Tudi iz drugih krajev Evrope poročajo o veliki goseničji nadlogi. Trdi se, da je temu krivo razmerno hladno vreme, ki vpliva na razmnožitev požrešnih rastlinskih škodljivcev.

Tudi tiger zna biti hvaležen. V kalifornijskem živalskem vrtu imajo krasno tigrico, ki pa se ni hotela sprijazniti z ujetništvom. Nekega dne se ji posreči zbežati iz kletke, pa pri tem pade v globok, z vodo napolnjen jarek. Nekaj časa je plavala, a so ji začele popuščati moči. V zadnjem trenutku ji njen sluga ponudi lestvo, katere se oprime in zleze na breg. Ljubezljivo se pritisne k rešitelju in se mu mirno pusti voditi v kletko. Odslej jo njen rešitelj lahko mirno obiskuje, zmiraj ga sprejme prijazno in veselo.

Kaj praviš, Rado? Bi uvedli tudi pri nas zavarovanje proti dežju v času dopusta? Na Čehoslovaškem se je nedavno storilo podjetje, ki posluje od maja do septembra in zavaruje dopustnike (po našem „urlavbarje“) proti dežju med dopustom. Na polici se zavarovalniška družba zaveže, da izplača zavarovancu določeno svoto, če v zavarovanem času v tednu vsaj trikrat dežuje. Zavarovalniška svota dosega po višini premije pet- do dvanajstkratno višino premije. Bajе dosedanji zavarovanci niso slabo odrezali.

Japonci se hudujejo nad imenom, ki ga jim nadevajo v Evropi. V njihovi prisotnosti se ne sme govoriti o Japonski, marveč o Nipponu ali s celim imenom „Dai Nippon Teikoku“, t. j. država Velikega Nippona. Njihov cesar ni navaden cesar, kakoršnih je več na svetu, marveč je „Tenno“, t. j. sin neba. Splošno so uverjeni, da je njihova država osrčje sveta in da so sami posebni odposlanci nebes. V svojem navdušenju za svojo državo in njeno silo so nedosegljivi.

Prefrigani kramar. Kramar je odhajal po poslih. „In če bo treba ostati od doma več ko en dan, ti brzojavim.“ — Ona: „Prihrani si stroške. Telegram sem že snoči brala, našla sem ga v tvojem žepu.“ — Kramar menda ni odpotoval.

Vojna v družini. Vdovec in vdova sta se poročila in pripeljala v novo družino po dva svoja otroka. V novem zakonu sta se jima rodila dvojčka. Nedavno pa sem bil priča zanimivega dogodka v njihovi družini. Na dvorišču je bilo čuti grozanski otroški vik in krik. Mož pošlje ženo, naj pogleda za otroci in jih pomiri. Žena se vrne in mu kratko odvrne: Nič posebnega. Tvoji in moji otroci so nabili najina otroka.